

לבנון של אמסילי

סמ"ר (מיל') שירן אמסילי, מגיבורי גולני במלחמת לבנון השנייה, השתחרר השבוע מצה"ל עם לא מעט זיכרונות ותובנות • בריאיון ראשון בבגדים אזרחיים הוא מספר על המארב שלא יישכח בבינת ג'בל, על היחס מהקצינים שהוביל, לטענתו, למרד הלוחמים בגדוד 51 ועל המנהיגות השקטה שלו תחת אש, ובכלל • "פחדתי שהחיזבאללה יחטפו את גופות החברים שלנו", הוא מסביר

אפרת גואמה

צילום: ברית שליט

להשתלבות בענף הבנייה. שנה אחרי המלחמה, הוא מרגיש מספיק רחוק מהאירועים כדי לנסות לנתח אותם. מפיו, התנהלות הקרב בעיירה השיעית הגדולה בדרום לבנון, נראית פשוטה להפליא. הוא עשה את מה שהיה צריך לעשות, העניינים הסתבכו, אז לא הייתה ברירה אלא לקחת אחריות. על המרד בגדוד הוא לא מתחרט. "זאת הייתה הצטברות של דברים", הוא טוען, "לא רצינו לשבת בשקט".

"הם שלטו עלינו"

אמסילי התגייס ב-9 במאי 2004 ונשלח לטירונות כללית בחוות השומר. אחר-כך שירת כאפסנאי ברמת הגולן ובחרמון. לאורך כל התקופה הוא ניסה להשתלב ביחידה קרבית כמו גולני, אך לשווא: "לא הסכימו להעביר אותי לגולני בגלל בעיות שהיו לי באזרחות", הוא מגלה.

כמעט שנה חלפה עד שמשאלתו של אמסילי התגשמה: "אחרי שאמרו לי כל הזמן 'אתה לא יכול, לא יכול', פתאום הודיעו לי 'זהו, התקבלת. קח את הציווד, ביום ראשון יש גיוס של גולני'". מאז, הוא אומר, השתנה השירות שלו מקצה לקצה. "גולני זה המטף בעמוד הבא

מול בנין הדירות

בו גרה משפחת אמסילי בקריית גת ניצב בית נטוש ומוזנח. תריסו פרוצים, ענף כהה משתרג בין הברזלים החשופים. עשבים ושיחי בר פולשים לחדרים מבעד לפתח חסר הדלת. "כמעט כמו בינת ג'בל", ממלמל האב, יוסי אמסילי, כשאנו עוברים ליד הבית. מסתבר שבדירת משפחת אמסילי שממול, אירועי הקרב בבינת ג'בל עדיין נושמים ונוכחים. "אתם יודעים מה קרה שם", עונה הבן, סמ"ר (מיל') שירן אמסילי (22), כשהוא נשאל שוב ושוב איך טיפס על החומה תחת אש וירה במחבלי החיזבאללה שהקיפו אותו ואת חבריו, כדי לאפשר לפנות את הפצועים וההרוגים, "אתם יודעים, כתבו על זה בעיתון".

אמסילי הוא בחור גבוה, שני מטרים בערך. אחרי ששמו הוזכר כמועמד כמעט בטוח לצל"ש אלוף הפיקוד, הוא שוב "כיכב" במאס השנה בכותרות העיתונים, אך הפעם לאחר שהוגדר כאחד ממנהיגי מרד החיילים בגולני. אמסילי ועשרות לוחמים נוספים מגדוד 51 נטשו את בסיס האימונים מל"י בדרום הארץ, במחאה על יחסם של הקצינים אליהם, בעיקר אל הוותיקים. כששב לבסיס, נשפט אמסילי ונשלח ל-56 ימי מחבוס בכלא צבאי, כמו עוד ארבעה לוחמים מהגדוד. השבוע השתחרר אמסילי משירות החובה כשפניו מיועדות

אמסילי בשכונת מגוריו בקריית גת. "אחרי ההיתקלות הלכתי לחדר לבד, נשענתי על הקיר ואמרתי 'אני לא יודע אם אני יכול יותר'"

המשך מעמוד קודם

חברים, אווירה, צחוקים. בגולני יש את הרברים היפים".

על הקרב בנינת ג'בל, הוא מדבר בתמצות, מילותיו קצוצות וקצובות. גם כשנדרמה שהרברים לא מתנהלים כשורה, הוא לא יהיה זה שיגיד זאת במפורש. "היה בסדר", הוא שב ואמר, "בסדר גמור".

איך הכינו אתכם לקרב?

"זו הייתה מלחמה. את יודעת. מלחמה, הכל ערפל. אף אחד לא יודע כלום. נכנסים. הכל היה בכוח, בלחץ".

ידעת שהעוירה הזו בונתה בירת החיזבאללה?

"לא, איפה לא ידעתי לאן אנחנו נכנסים בכלל. אבל מלחמה זה ככה. צריך להרגיש את זה".

אתה זוכר מה קרה בלילה?

"כן. בטח. אנשים מתחילים להיכנס. כל אחד והצידו שלו... שתיקה. את יודעת. אף אחד לא יודע מה מחכה לנו שם. אבל לא היה לי איזה פחד מסוים. רק חשבתי על ההליכה ועל המשקל על הגנב. אבל צחקנו ביחד. תמיד אנחנו ככה. חייבים".

חשבת על האנשים סביבך?

"אתה חייב לדאוג לחבר'ה שלך. הרבה שם איברו את ההכרה בדרך, אנשים קרסו מהמאמץ. מלחמה זה לא סתם, זה מאמץ נפשי. כל אחד עם התיק שלו והמחשבות שלו. אם יקרה לי משהו, מה יגידו אמא שלי? אבא שלי? אחי? ככה כל היום".

מה אתה זוכר מהקרב?

"שכננו מאחורי חומה. זה היה בהנץ הבוקר. אפשר ממש לראות את הקצה של קרן השמש הראשונה. המחלקה שלי (מחלקת החור, א"ג.) הייתה מאחורי החומה, מחלקות פטרול וחבלה היו בבתים שלהן. החומה הייתה בצורת ח'. שכננו, אבל הארמה של החיזבאללה הייתה יותר גבוהה. הם שלטו עלינו, ואנחנו אכלנו אותה. הם היו למעלה, במסגדים, כמעט 360 מעלות איגפו אותנו".

צרות מא"ג מהחומה

המצב בשטח, לדברי אמסילי, התחיל להסתבר כשהחיילים גילו שאינם מצליחים לפרוץ את דלת הבית אליו היו אמורים להיכנס. "ניסינו עם לומים, עם רימוני רסס, לא הצלחנו. הכל היה בולשיט. בסוף היינו צריכים להשתמש בלכנת חבלה. כעשיו אמורים שבגבל הרעש שעשינו, החיזבאללה באו, אבל אני לא יודע. יש כאלה שאומרים שהם טמנו לנו מארב מראש".

מתי זיהיתם אותם?

"הגענו לחומה וחבר שלי, ג'ינג'י (אביתר כהן – א"ג), הרים את הראש ככה לביקורת וראה חוליה של שלושה לוחמי חיזבאללה בלי קסדות. כל עוד הם בלי קסדות קל לזהות אותם. אז הוא הרים את הראש, דפק עליהם צורר וכולם נפלו. המ"מ עמיחי מרחביה ז"ל רץ לג'ינג'י ושאל אותו 'מה קרה? מה הלך פה?' אחרי כמה שניות התחלנו לשמוע ירי של קלצי"ם מהצד שלהם ואמרנו: 'זהו. נתקלנו'".

ואז התחיל הקרב האמיתי.

"רועי קליין ז"ל (הסמג'ד – א"ג) הגיע עם החפ"ק ואמר 'נתקלנו. כולם לתפוס מחסה'. התחילו לזרוק עלינו רימונים וורקנו חורה. אז התחילו הפצועים, ההרוגים. אנחנו הולכים לחלץ פצוע אחד, מביאים אותו לבית, ואז עוד פצוע ועוד הרוג. שרשרת כואת. וכולם נסחפים לתוך החומה".

המגיד, סא"ל ניב עשור, סיפר שבשלב מסוים עלית על החומה עם המא"ם והתחלת לירות לעבר המחבלים. מה באמת היה שם?

אמסילי צוחק במבוכה. "לא יודע, מה, מה הוא אמר?"

הוא אמר שלא הסכמת לרדת עד שלא יחלצו את אחרון הפצועים.

"לא יודע. כאילו, תשמעי... היו כמה מצבים כאלה. עליתי פעם על החומה הזאת ופעם על החומה הזאת. אבל אתם יודעים מה קרה שם. זה סיפור מוכר, אני לא אוהב לספר את הסיפור הזה. הייתי, עשיתי... עליתי על החומה ויריתי צרורות".

כמה זמן עמדת שם?

"כמה דקות. לא יותר מדי, אבל הרקות היו קריטיות כי זה היה מול מקור האש. הגיעה אלינו הרבה אש. מה את היית עושה במצב כזה?אני אמרתי לעצמי 'מקור הכוח זה שמה, מקור האש זה שמה, חייב לאגף אותם'. כנראה שיריתי עשר דקות, אולי רבע שעה, וכבר לא הייתה אש. כנראה שהם ירדו".

נגמרה לך התחמושת?

"כן. היא חייבת להיגמר, לא?"

ומה עשית?

"לקחתי נשקים".

מאיפה?

"כל מיני, מה שהיה בשטח. נשק של פצועים, הרוגים. מה שנשאר. שרידים".

ולא הפסקת עד שמהכיוון שלהם היה שקט.

"כאילו, מה זה לא הפסקת? לא אמרתי, 'לא מסכים, לא יורד'. עשיתי מה שאני רוצה, אף אחד לא אמר לי מה לעשות. רציתי לראות שכולם בבית".

בחדר, מול הגופות

על-פי עדויות של החברים ליחידה, אמסילי לא נכנס לבית המוגן יחסית, אלא לאחר שווידא שכל שאר הלוחמים – פצועים ובריאים כאחד – פונו מאזור הסכנה.

נכנסת אחרון?

"כן, אני חושב. לא זוכר. ראיתי שהמטע מתרוקן מתחתי ואמרתי 'בסדר, אפשר לחזור'. ראיתי שכולם בתוך הבית, אז נכנסתי גם אני. ראיתי שם את כולם – פצועים, הרוגים, חברים. ואז יש את השנייה-שתיים שאתה ככה מסתכל. עומד. אבל אמרתי 'אללה, חייב להמשיך'. עליתי לקומה השנייה והתחלתי לתת חיפוי".

מה אתה זוכר מרגע שנכנסת לבית?

"ראיתי חברים שלי... את רואה גופות, את לא יודעת מי פצוע ומי הרוג. כמה דקות עצרתי ככה, נעמרתי ליד הקיר, והמשכתי".

חשבת שזה נגמור?

"לא. ראיתי שאני צריך לשמור על הגופות. זה היה

הקרב בבית ג'בל

ביום רביעי, 26 ביולי 2006, קצת לפני 2:00 לפנות בוקר, אמור היה כוח מפלוגה רובאית ג' של גדוד 51 להשתלט על שלושה בתים בעיירה השיעית בית ג'בל. דלתות הבתים היו עשויות ברזל, ובלית ברירה נאלץ הכוח לפוצץ אותן. לפתע זיהו חיילי מחלקת החוד ובראשם המ"מ, סגן עמיחי מרחביה ז"ל, שלוש דמויות לבושות מדים וללא קסדות. הלוחם אביתר כהן ירה לעברם. מרחביה הכריז בקשר "נתקלנו" והסתער על חומה שמאחוריה הסתתרו לוחמי חיזבאללה. המחבלים ירו בנשק קל והשליכו רימונים על הכוח המסתער. מרחביה, סמ"ד אוהד קלאוונר וסמ"ר שמעון דהן נהרגו במקום. אביתר כהן נפצע.

כוח שכלל את הסמג'ד, רס"ן רועי קליין ז"ל, ואת הסמ"פ, סרן אלכס שורצמן ז"ל, הגיע לסייע למרחביה וגם הוא נקלע לאש כבדה ולמטח רימונים. קליין, שזינק על רימון חי כדי להציל

חצמית על העיירה השיעית בנות ג'בל לפני הנסיגה מלבנון צילום ארכיון: גיל פסטונק

מה אמרתם אחד לשני?

"צעקנו אחד על השני, לא אמרנו 'יהיה בסדר' וכאלה. כאילו אין, אם לא נחזיק אותם, כל אחד מהחיילים יכול להתמוטט".

צעקות, סטירות?

"כן".

גם אתה היית צריך חיזוקים?

"גם אני. הלכתי לאיזה חדר לבר ונשענתי שם על הקיר. אמרתי 'אני לא יודע אם אני יכול יותר. לא יודע'. אז בא מישור, לא זוכר מי, ודיבר איתי 'אתה בסדר? הכל בסדר?' אמרתי לו 'כן'. אז הוא אמר 'אללה, שירן. קדימה. יש עוד עבודה'. אמרתי 'אני בא, אני בא'. הייתי שם עוד כמה דקות, ואז יצאתי החוצה".

דיברתם?

"היה זמן שישבתי עם החבר'ה. אמרתי 'אני חייב לשבת אחרי כל הבלגן'. גם חייבים לצחוק. אם לא צוחקים... גמרנו. תוך כדי הקרב גם צוחקים על דברים. אני יושב עם חבר שלי, סשה, הוא יורה ופתאום הוא מקבל מטול לעמדה, עף באוויר, וטאח – נוחת לידי. נוכרתי באיזה סרט והתחלתי לצחוק והוא עושה לי 'מה אתה צוחק, בלאט. מה אתה צוחק? כנס לבית, יא מטומטם, ירפקו בך כדורים!' אלה מצבים שהיינו חייבים לצחוק, אין".

ואז הגיע החילוץ.

"החילוץ היה קצת... מאוחר... כי היו שם אנשים שהיו פצועים קשה, אנשים שממש איברו דם ואחרי כמה דקות מתו. זה היה גורל. הייתה שם אש תופת ממש. החילוץ היה קשה. חיילי ההגרסה באו עם אלונקות וסחבו אותם עד למסוק".

הרגשת שניצחתם?

"לא יודע. תכל'ס, לא חשבתי על זה. אמרתי 'הצלחנו לחלץ את כולם, לא נחטפה אף גופה'. לא

אכפת לי ניצחון, לא ניצחון. זה לא היה בראש שלי כל-כך".

וכשהגעת הביתה גילית שיש בארץ אווירה של תבוסה?

"חסר אנשים חרא, נו? כל אחד בא, מעביר ביקורת כאילו שהוא היה אני יודע איפה. תקשיבי, אחרי המלחמה היינו בסיור בחרמון. אני וחבר שלי שגם היה בקרב. ואז מישהו זורק לחבר שלי 'אתם, מה עשיתם במלחמה? הייתם סתם'. וזה אחרי שקרו לנו דברים, אני אומר לך שקרו שם דברים. אם זה היה יום אחר, על דבר כזה אני ישר... יכול להתהפך עליו. מי אתה בכלל? אבל היה לו מול, היינו חיילים עם מדים, זה לא מכובד. אחרת, אני לא יודע מה היה קורה. או שהוא מת, או שאני מת".

הקרב על הפריבילגיות

כשבעה חודשים אחרי הקרב ההוא, יצא אמסילי מבסיס האימונים מל"י בראש קבוצת חיילים מגדוד 51. אחרי כמה ימים נדרשה כבר התערבותו של המח"ט כדי להחזיר את חברי הקבוצה לבסיס. המחלוקת בנוגע למספר החיילים שלקחו חלק במרד, שלא היה הראשון וגם לא השני בהיסטוריה של החטיבה, נמשכת עד היום. אמסילי טוען שהיו שם יותר ממאה חיילים, וכאותה נשימה מודה שנושא הצעירות-ותיקות בגדוד היה אחד הגורמים העיקריים שהובילו למרד. עם זאת, הוא מנסה להסביר שהמחאה הייתה עקרונית יותר, גדולה יותר. "חלק מהקצינים התנהגו כאילו אנחנו יכולים הכל. שינו לנו את כל מה שהיינו רגילים אליו. חשבו שאפשר לעשות פה גרוד של רבובים".

גם היום, אמסילי לא מתכחש לחיבתו 'לטחון צעירים', כלומר לסנג'ד את החיילים החרשים בגדוד. "אני בעד זה. בטח, למה לא? נביא לפה צעיר, נגיד לו 'נקה פה נקה שם'. צחוקים. לא להגויס, כן? לא חס וחלילה להשפיל בנאדם".

זה חייב לעבוד ככה? "זה גולני. אין מה לעשות. הם היו צריכים להחזיר את הפריבילגיות לוותיקים. בלי כלים, שמירות. שותיק לא יעלה לש"ג, לעמדות. אבל אני אומר לך, אסור לבוא לבנאדם ולהשפיל אותו. השפלה, בחיים לא. אין".

איך יצא שדווקא אתה עמדת בראש המרד?

(צוחק). "הלכתי ראשון עם המחלקה, ואז כולם הצטרפו. פתאום את רואה רובאית, מסייעת, כל המחלקות מצטרפות, זה בא מפה, זה בא משם. לא דיברתי עם אף אחד, לא אמרתי כלום. את רואה מאחורה עדר של אנשים הולכים. זה היה מצחיק, חבל לך על הזמן. הם אומרים לי 'למה הלכת?' אז אמרתי 'מה אתם רוצים. בא לי לדפוק נפקדות, בסדר?' מי דיבר על מרד? מה מרד?"

ובל העדר הזה בא בגללך?

"לא יודע. וואללה, הייתי בין המנהיגים. גם בגדוד שלי זה ידוע, זה מפורסם. אבל עוד לא שמעו את הסיפור הזה ממני. אני לא אמרתי מילה בשביל להמריד. לאף חייל. בחיים לא אמרתי להם 'לכו'. בחיים לא. הלכתי, והם הלכו אחריי. אני חושב שהחבר'ה רצו לעשות את זה לפני הרבה זמן. זה היה תהליך. הם רק רצו לראות את הראשונים שהולכים, וכולם רצו אחריהם".

חיבתם עם המרד לאימונים?

"כן. מה, נמרוד כשאנחנו באמצע קו בלבנון? חיזבאללה יעלו על המוצבים, ייקחו את הנשקים. ברור שחיכינו לאימונים. אנחנו בצבא, לא?"

במבט לאחור, המרד הזה הצליח בעיניך לשנות משהו?

"האמת, שלא". ■